

Rezoluția Școlii de Integritate CARFIA, Ediția a IX-a
17-19 septembrie 2026, Cumpătu/Sinaia
Impactul Inteligenței Artificiale asupra Universității

Școala de Integritate CARFIA (în continuare Școala), Ediția a IX-a, s-a desfășurat la Sinaia în perioada 17-19 septembrie 2026 și continuă acțiuni și programe elaborate de CARFIA anual începând cu anul 2018. Școala a reunit membri și asociați CARFIA, cadre didactice și specialiști din Universitatea din București (UB) cu atribuții în domeniul eticii și integrității academice (EIA), dar și invitați din afara UB.

Participanții la această ediție a Școlii reafirmă convingerea că etica și integritatea sunt componente esențiale pentru funcționarea corectă a mediului universitar de educare și cercetare. Tema ediției de anul acesta a fost *Impactul Inteligenței Artificiale asupra Universității* și a vizat examinarea impactului inteligenței artificiale (IA) asupra mediului universitar în relație cu misiunea actuală a Universității de a crea și transmite cunoștințe, a noutăților din cadrul legislativ referitoare la EIA, a activității comisiilor de etică din Consorțiul *Universitaria*, precum și a reglementărilor privind utilizarea inteligenței artificiale.

Sistemele de IA au devenit, într-un interval scurt, un furnizor principal de informație pentru studenți, modificând profund modul în care aceștia caută, prelucrează și validează informația. Această realitate nu mai poate fi tratată ca o perspectivă îndepărtată sau ca pe o problemă marginală de integritate academică, afectând în mod direct conținutul cursurilor, metodele de evaluare și însuși raportul dintre profesori și studenți.

- I. Pe baza prezentărilor și dezbaterilor din cadrul Școlii, participanții au convenit că utilizarea inteligenței artificiale (IA) în activitatea membrilor comunității universitare presupune:
- 1) integrarea competențelor de alfabetizare IA în formarea studenților, cadrelor didactice, cercetătorilor și personalului administrativ; în consecință, Universitățile trebuie să dezvolte programe specifice, continue, pentru formarea acestor competențe și utilizarea responsabilă a sistemelor IA în predare, evaluare și cercetare;
 - 2) implicarea universităților în dezvoltarea și utilizarea sistemelor de IA adaptate propriilor nevoi educaționale, politici și strategii instituționale, configurate potrivit specializărilor, inclusiv prin introducerea unor limitări și mecanisme de control adecvate;
 - 3) crearea unor soluții de utilizare a sistemelor de IA, aplicabile pe două coordonate majore: (i) modernizarea infrastructurii campusurilor (campusuri inteligente) și (ii) îmbunătățirea procesului de predare și cercetare. În particular, a fost propusă spre analiză oportunitatea implementării tehnologiei „Digital twin” în educație pentru crearea unor *gemeni digitali* ai programelor, proceselor și mediilor universitare, care să permită simularea, experimentarea și evaluarea unor scenarii educaționale și instituționale înainte de implementarea acestora în mediul real.
 - 4) reconsiderarea metodelor de predare și evaluare, prin diminuarea evaluărilor centrate exclusiv pe reproducerea informației și dezvoltarea evaluării procesului de înțelegere bazat pe raționament, argumentare, aplicare, creație și rezolvarea de probleme;
 - 5) orientarea procesului educațional către învățarea experiențială (i.e. bazată pe sarcini), proiecte, studii de caz, simulări de cercetare (potențial asistate de tehnologii de tip *Digital twin*), și activități în care IA poate fi utilizată transparent ca instrument, fără a diminua contribuția intelectuală proprie;
 - 6) elaborarea la nivelul universităților a unei Politici de Utilizare a IA și a unui Ghid privind utilizarea IA, care să includă utilizările permise, obligațiile de transparență și de

siguranța, precum și situațiile în care utilizarea IA constituie abatere de la normele legale, etice și de integritate academică.

- 7) crearea, la nivel național, a unui cadru comun de bune practici privind IA în educația universitară, suficient de flexibil pentru a permite adaptarea sa la specificul fiecărui domeniu de studiu.

II. Reconsiderarea structurii disciplinei *etică și integritate academică, inclusiv etica în activitatea de cercetare (EIA)*, în cadrul tuturor ciclurilor de învățământ (licență, masterat, doctorat) pornind de la următoarele constatări:

- 1) Unele fișe ale disciplinei nu au un conținut substanțial de etică și integritate academică, ci mai degrabă conțin teme din specialitatea titularilor cursurilor.
- 2) Necorelarea conținuturilor fișelor disciplinei EIA între cele trei niveluri, licență, masterat și doctorat.
- 3) Lipsa elementelor de conținut din fișele disciplinei EIA care să conducă spre formarea și dezvoltarea de comportamente morale.
- 4) În unele cazuri, tematica EIA urmărește prea puțin familiarizarea studenților cu documentele și infrastructura de etică și integritate.
- 5) Absența conținuturilor în majoritatea fișelor disciplinei EIA referitoare la utilizarea etică a inteligenței artificiale.

III. Pe baza constatărilor de la punctul al II-lea, participanții la Școala CARFIA recomandă următoarele:

- 1) Armonizarea conținuturilor disciplinei EIA la cele trei cicluri de studii și evitarea suprapunerilor.
- 2) Existența unei părți comune a tematicii la toate specializările, la nivelul ciclurilor de licență și masterat. Partea comună a tematicii va conține:
 - a) Valori și principii morale.
 - b) Infrastructura și cadrul de reglementare al EIA în Universități (Comisii, Cartă, Cod, Regulamente).
 - c) Norme etice în scrierea academică.
 - d) Utilizarea etică, responsabilă și în condiții de siguranță a IA.
 - e) Noțiuni de etică în activitatea de cercetare.
- 3) Partea comună a tematicii EIA de la masterat va aprofunda punctele 2) a)-e) de mai sus de la nivelul de licență și va aborda și următoarele
 - a) Noțiuni de deontologie (specifică domeniului).
 - b) Etica cercetării, integritatea cercetătorului.
- 4) Partea comună a tematicii EIA de la doctorat va include conținuturi de etică în activitatea de cercetare specifice domeniului, utilizarea responsabilă a sistemelor de IA, cu un accent pe abordarea practică, prin studii de caz. O atenție aparte va fi acordată condiției victimelor încălcării normelor de etică și integritate.

IV. Pe baza analizării rapoartelor anuale (2025-2026) ale comisiilor de etică din Consorțiul Universitaria și a legislației în vigoare sugerăm:

- 1) implementarea unei structuri unitare a conținutului Rapoartelor și Hotărârilor comisiilor de etică, pe modelul celor precizate în Ordinul 4665/2026 (*Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea comisiilor de etică din organizațiile de cercetare, din 17.08.2026*).

- 2) clarificarea statutului juridic al hotărârilor comisiilor de etică universitară, precum și clarificarea relației dintre constatarea și sancționarea încălcărilor normelor de etică și procedurile de răspundere juridică, în special cele guvernate de dreptul muncii;
- 3) eliminarea oricărui mecanism prin care avizul structurilor juridice ale universității ar putea funcționa ca un control supraordonat asupra hotărârii comisiei de etică, afectând independența acesteia.

CARFIA invită colegii și colegele să își revizuiască practicile de predare și evaluare nu din teamă față de IA, ci pornind de la posibilitatea de a construi experiențe educaționale mai autentice. În particular: pe studenți, să considere IA nu drept o scurtătură către obținerea unei diplome, ci drept un instrument care poate amplifica învățarea numai dacă este însoțit de curiozitate, efort intelectual și responsabilitate; pe cercetători, să exploreze posibilitățile noilor tehnologii fără să abandoneze standardele care fac posibilă încrederea în știință; pe conducătorii universităților, să creeze spațiul instituțional pentru experimentare, formare și reflecție, evitând atât entuziasmul tehnologic necritic, cât și reflexul interdicției.

Semnatori:

1. Prof. univ. dr. Răzvan Bologa, Academia de Studii Economice.
2. Dr. Constantin Brîncuș, Serviciul Etică Academică, UB
3. Lect. univ. dr. Robert Coravu, UB
4. Lect. univ. dr. Dragoș Costescu, UB.
5. Lect. univ. dr. Alexandru Dragomir, UB
6. Conf. univ. dr. Flavia Ghencea, Universitatea Ovidius din Constanța
7. Drd. Alexandru Gheorghe, Jurist, Specialist și Consultant în domeniul implementării IA, UB.
8. Conf. univ. dr. Elena Ionică, președinte Subcomisiei de Etică a Cercetării Științifice, UB
9. Conf. univ. dr. Elena Lazăr, președinte Comisia de Etică Universitară a UB.
10. Lect. univ. dr. Mihai Maci, Universitatea din Oradea.
11. Prof. univ. dr. Marian Popescu, director onorific al CARFIA, UB
12. Av. Gabriel Turcu, cadru didactic asociat UB
13. Lect. univ. dr. Sanda Voinea, director Carfia, UB.